Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувла 1923 шера дензз • ШОАТТА, 24 май, 1975 шу. • № 83 (5134). • Мах 2 кап.

Ноакъост ШОЛОХОВ МИХАИЛ АЛЕКСАНДРОВИЧАГА

КПСС Центральни Комитето хьа хховзтхьё итт шу дузача дийнахьа дег тIера декъхьела дуьш хьо, тIоршьнина советски писатель, общественни деятель.

Iа хьакхедан произведенеш дерригача хадкъе дукха езаш и. Цар Iалаьмате боккхачу художественни низаца хьахелл социалистически эргалоний маIани исторически лоархIамы, Iаьхкий ю коммунизма идеяш кховчашхилйтар духьа къовсам лоттабеча миллионаш болча нахьа дагара уйлаш.

Дика уахаIена волий, дукхачу шераша хьо вехар, хьа творчески гIулакхьши беркате лепар дов тхона, веза Михаил Александрович.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

ПИСАТЕЛА М. А. ШОЛОХОВНА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Советски литература дегIадоалаьеча тIехдаьнна доккхий хIамаш карьтIдувларах а вахча дийнахь дена кховзтхьё итт шу дизарза дузаделла а Ленина орден лойла писатела Шолохов Михаил Александровича.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1975 ш. 22 май

КПСС XXV СЪЕЗДА—ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ

ХЬУВКЪАМА КХЕЛ ВАЙ КАРА Я!

Сунженски районерча XX партсъезда цIерагIна колхозан производстве кьаьхха лаьттараша Нохч-ГIалгIайчен берригаьа аьтта лелалерашка яздаь тукчахьера письмо.

ЧIоагIа деташ гIоадаьина тIаьйцар тха колхоз къахьегараша парте XXV съезд хьалхаергья аьйна хилда хоам. Къахьегамца ше лоацаргхоли декъа беигал а деш, тхоьх хIававар кийча ю 1975 шера кхачахьалкхеан аллахьан тIаьйцa социалистически дехкарешн, бIарчча петилетка чоьладу хховзашьерда съезда вахьвахьа.

Атта дац из дехкар. Гуьра аьттув болаш кхипиаш тхоьи, алатаьш кхоьдевьшта. ХIьата бIаьсти а кагакьа ца йоагIача тайпара екьа еьай. ХIьйта а, Мичурина цIерагIча совхоза коллектив дIадолазаь гIулакх хьал а лаьпа, саха дIахайкаду: хаоттаьма хьалаш [illegible] бесса ханне а тхоай декъараш кховчашдергя оаха!

Ялатий еш йола уйла, хьувкъама кхоьа еш йола сагото цхьан минута а тха дег чура аргьаш. Тхона бIаогазейкъаш тIоавла ца тоьарах матара деха, кхьметтал дайна а алатаьш, йIовхаьо йогагаь баьщий аре маш дахьгIеьаьш. Дерриге ...

Тха массане а чIоагIа хьегот ду республика юрта бохьвш нийсъеньача залоньше. Тхоьх хIаравна кхетаду тIаьтта хьаа цIенхаьшта хилаьо.

Тха колхозера кортеза алата культураш — гурахьа дийна алатаьш. Цк взари ях взаря гектар соогIна аьтта дIахьйнаш. ДIахьажад шо хIана — хог гIоздоал: гурахьа дийна деррига алатаьш дикача дьал тIа ла. Из эгара кьалха, тха башха-дикача механизаторашта кирагIаьйла хIана ла. Геттара дика, эгара доагIча хьахашка, дIайийнал цар алатаьш, шоаза подкормка ний цырне.

ЧIоагIа ховкьарле ний тIане йоккьало, цхьабакъда тхо кIаддисача енаш из. Цуьна къовсам лоттабара къахьетта механизированни мелиоратив ни отряд вIашагIьелла колхозе тхьаь итт гаргга тайпа тайпара машинаш а дуц. Отрядаш ба эгара дикагIа опыт йолаш, эгара кьаьвалагIа болх беш, дикагIа бола слесарьш-наладчикаш, электросварьщикаш, дика кхеташ бола гидротехникаш.

Цхьан беттан ах беттан хьалхий 3000 гарггача гектара гIоздал евьай отрядо. Хий дехкача 1050 гектар йолча аьттахьа тIарча гурахьа дийнича алатаьшта шоаза хий аьллад. ХIаьз кхозаргIа дуллаш датт хий.

Ухх [illegible] гаш мел бараш сихагIа, дика гIа болх бе гIерт. Еррингача товонех пайда эо оаха. Iаламе пхиэо функнагIа зой а, ухх шеро оаш дош денначо тайпаре пайнан соогIа 600 тонн алат

лакхар духьа.

Кхетаде хала ца, тхьайола колхозашкен совхозашкен, тIаьттача хьала бе боагIача тайпара мах ца а беш, догIаш хьасане хий детта машинаши мисоси сиакцеш сайна латтала мегийта, Iай Iомадаь йолавольшикаш берригаш а балха арабаьга Iалар ца деш хилар. Денгара доага юкъагIйоан вегетацонни хий дехкара графикаш, хий ухача кавалащкарча хил тоьал доккха дакьа дIайийнача тIаьмашта юстарей гIолла дIаух, дукхагIйолча тайпа вIаьдда пайда а из эаш, — ухх деррига хIамаш бе-баьх ца хеташ мишта леладергда?

Терко ца хиларгеи яша ца хиларгеи тIом дIаьлургбо вай!

Ялат дакхаро гIуланахь лоархIаме дакъа кховчаду оаха хьажкIашта. Курача хьажкIашта ухх шера дикагIдолча лаьттай 900 гектар къоастаьйй оаха. ХьажкIаш лезаерашьа декаьо тIанйцад хIара гектара тIара хьуьгхьи 40 центнераьга дIахкоачабе а галанел соогIа 270 тонн фуалахьача хьажкий дукха а. ГIулакха толам болйий долах ... механизированни звеньшй членний совзалон опытом, кхоьшка цар хIара дашна хьанаьа къахьегаро. Из теттара дика хIаьа а леш, колхозан механизаторашца шоай деррига энарц тIадохийт тIалаьшпача алатийаш сихагIа Iуьнал дара.

ХьажкIаш цхьатара дегIайоагIаш датт. Атта вIаштIехьадаьнадаш из. Дуккха а гIатIертта а къахьега дийнал хьажкIаш лелаерий зийа оахача дайа а, аьттанна тIоадала соцача хана а, алаташ вIазе аьтта кийчачен дIадуччен хана а. Удобренеша дика хььанаьд кхаш; хIара гектара тIа 40 тонн бхо дииллад. 5 центнер тукаш тайсай.

Кхаш цIена чалийтао духьа къовсам а лоттабеш, кхашка тувса гербицид тессай оаха дукхьаьшка Ялат дIадуьча хайна тессай из.

Тхона доаллахарча «Путь к коммунизму» яхача колхозерча башха-дикача хьажкIаш лелаерча Лебеденко Леонида опыт тах пайда эо оаха. Цуьгара хьехам эоа из йолча баха хийяб тхоах дукхе бараш. хIатта хIаранеца къамьал де ха хоахйоагIар дуьне, гIад а вахе хьалуншар шийна хоьо, ший гоюзал. Тха дего къоабаьдеш гIайнаьо Лебеденко Леонида дешаш: «Вай гIулакха тIа кертгердаь — аьтта дукха дезар». Йокъал зоне гIертачи алаташ кхеделашта ухх шера загазар хьахьокх дав.

Шекка а ца кьажача тайпаоа чIоагIа кьажай социалистически ях тха хьажкIаш лелаерашта юкъа. Къахьегама атье бовлара договор деш Григорьев Владимирен Дзыгин Иьанвек звеньмй членаша хьакхайкадир: «Сайлахь-бок...

...хьача Дай-махка тIома арена... латташ сайна ... къахьегарга оаха дьаттав тIа. Съезд хьача хьалхерча шера хьажкIаш чIоагIа хьувкъьеьа гIадъюгарга оаха Даьвеiь Доыканий доаш — кховчашье! ХьажкIаш кхашка ухх тIаьаллорца доахом дола маххаш дьяхьа ... тха звенош дин дийнахьа. Оалхуга кховчийтеьа подкормка ...

Лоаща аьтча, тха хьажкIаш лелаераша лаьттан беакат аламдоаккхаргаола, хьувкъаш лакхбергбола деррига кховчамаш производстваша тIаьерадаьа. Цудухьа хог тайша хала мегаргда: шоаш дош деннача тайпара 2070 тонн алат гулдергьа цар!

Цхьабакъда из цифра а хIан хьалъекха йиш йоцаш из. Ялат дукхагIа хасiйар духьа къовсам а лоттабеш, хьажкIаш лелаераша хьажкIаш дIайийний мукъадьннача бIаь гектар йолча лаьтта (молочно-восковой хьалхьдоьла) йIаьттиIоладь анко-нIа). Даьче, IотIоахетаргда кхе а 300 центнера ... къажшIа.

Хьувкъай бахьан йолча къовсам лоттабеча ухх белхахаьча дейошка бала болаш тIех мишта ваьге оаха рог хьаллекъаьа кхеьта гIоала? Мел текем болаш дете а, тесса дита кIаш нораделгIорга дукхача боахнашка. Хьаьчнаш, хьенарегIа найда ... дай техникаш а иртбоахама культурашта эуланредгашти ... дукхьахарча хилех а!

Хьанасе, халлакъа къахьегама дергда ернгача производствени участкашка. Балхаш сиддеьна доакъараш кийчдеш болча тха колхозхой: йол хьахьа йолайй. Дукха маша доакъаь тел тIехдика гIулакх даьчеи шоатта тIоададаьчеи комбайнова кхаьнех хий декхача культурин даьгIенашен. ХIара дийна /фермашка даь 60—70 тонн корда доакъар. Дийнахьа а бус а болх бу шан агрегато витамини хьоар кийчдеш.

ХIаьчас а сиаде дIадахьйтех 30 тонн из мах хьера доакъар. хIаьта деррига а оаха кийчдергдар 300 тонн из.

Йоачах йоаллаш эттача хано, хоьеш ма-дарра Iотхьаь баьб вай республикерча эоай тIаьювлача баьшай поважен дейгIенашташ. Тар на ду цщагIа дораш найда ... дIайийнача баьнех. Доакъара хьаьр дихха могаргйоаш мел йола хIана агрегатех цахьнкка еа. ХIаьз ухх дукха а вай колхозашкен совхозашкен, хIаьта ву гIулакха толам бергба, нагахьа сашш ерригача агрегаташа дийнахьа а буса а бола белга вай масее мете вIаштIехьдовккхе. Тхоай колхоза опыт теркал а яь бIубенна дIахххайкеду оаш: хьаьзо ойле, безаш гIабахийта мара боаш даьга хиь сиенагIа бола байтара.

Дакхар мах баьб тха баьцадарш лелалдераьшта напагIдаьшара. Къаьегепе гIулакхий. А. Тищенкос вуллаьду дьоалаьгIа бонгаьй Ессентуксийски социалистически ... софхи хIара гектара тIа 330 центнер ... раш а кхеь.

Хала экзамен душ ба баьцадараш лелаерая ухх шера: 35 гектара тIа пIаьъха дIаьс байнай пав помидораш. Цхьабакъда шоай дехар фувкагIа молагIа дуле а кхоачашдергда дьала дош лелад дар. ХIаьз деррига а хIана дец дьала долча кхашка подкормка е, оагаш ле, нийахье еар Дийнахь а бус а дехкаш дате хай.

Дикка тоаленнад колхозан хьайбаш лелаярий гIулакхаш. Масала, кхоалагIча ферме духьащца бахкача хIара Iаттагара кхаьа соогIа 65 килограмм шура хьийхай. Цхьабакъда цунах кхоачамбеш бац. Биь бетта 62 тонн шурий дачахьалхен декхар тIадисад колхоза. Доораже скотнарийн тIабийоаза болх бе безарга из декхар дIатахкара.

Хелоьешка, хьлх тахача сапна, шаьлу сага алмад. ЛоIамзе, бахьнан ... болаш лоттабеча къовсаме кхоталенна хиларча ехз болаш ца вай.

Дог тийша да тхо, республикан ерригача районашкарча кхашкен фермашкен къахьегам болча тайпан нахьа, шоай теоферски хьокро айдеркдолгах — ерригa халонаш эша а ях, ухх шеро тIаьйна социалистически декхараш кхоачашдара шоай де йиш болаш, мел доле тIоча дергдолгах. Халлакза наи дехнага вIаштIехьа а дахьхьа, этара кьалха хий дахкача лаьттаьшка тIемашне доахха хьувкъьаш, кхебеьа IалашIергда вай. Цхьа сахьат а тIа эехьа ца йолеш вIаштIехьовккхаргда вай дIайийначча хIамашта дика Iуьна хелга. ХIаьта цу цхьан чаппа дас сайна пайда эоагба вай эвоьнгаш кховчамеха товонеха Iаина мамота дукхагIа доакъар кийчдар духьа — хьайбаш кха тIа а дебаделга, довзаьеш колхоза тIаьча оалхаьзарий продуктивность лекъьелга IалашIергда вай.

Хьадувла, ноакъостий айберьба вай яхьа, ниц, Iаламе эша а бе доахарга вай йоаш белгалдаь мулаш. Хоза маь-доагIара накъагIоргда вай хьаьисача парте XXV съезда.

Н. ДЗЫГИН — хьажкIаш лелаер, Къахьегама Цiена Байракха ордена кавалер; **В. МОСИЕНКО** — баьцадараш лелада, РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа оттадь кандидат; **Н. ЧЕРКАСОВА** — доярка, «Знак Почета» яхача ордена кавалер; **В. КАДЫКА** — мелиоративни отряда член, «Знак Почета» яхача ордена кавалер; **Н. СМИРНОВА** — баьцадараш лелаер, совхоза ветеран.

Доакъар Iалашде допадаьд

Шера дIаерзад республикерча доакъар IалашдIера балхаш. Кийчъеш а сенаш, бахьнан витаминие хьоар, бал.

Доакъар IалашIдара зе деш Iатхьа мог хIамаьара хааттана хьалаш. Республика дукхагIйолча районашка догIа ца делаш йоахал еттай, йокъаллашхьр ма-аьта сигахIа хьакха еза бу.

19 май тIекхоачам республика колхозашкен совхозашкен дукха хIана ца вешаш воеш дар гектара тIара буц хьахай. ХIаьлнэ 580 тонн соогIа бол IалашIьйай. Къаьстта дукха Наурскийо Шелкоески районашка IалашIьйай из.

Баьцай витамини хьоар республикан 589 тонн хьийкхад, цунах Грозненски районе — 186 тонн, Урус-Мартановски районе — 190 тонн, Наурски районе — 198 тонн.

Сенаж ноаш 92 эзар тонн йолча 3179 тонн кийчъай республике. Ик шал бола доакъар IалашIдера балхаш къастта дика вIаштIехь даьхад Гудермесски, Малгобекски, Урус-Мартановски, Шелковской районашка, цуьнца цхьана Надтеречни, Наурски, Шелковски районашка сенаж кийчье хIана а болабеннабац. Баьцай витамини хьоар кийчдар тIехьадоах Надтеречни, Наурановски районашка.

Ерригa доакъара культураш шай хааннхьа чуэар, хьайбашта ма-мотта дукхагIа доакъар IалашIдар — республикан колхозаши совхозаши доакъар Iалашдерий шарттера декхар да.

НАРСАШ ЧУЭДАШ ДАТТ

Шерра доаржаьдаь дIахьош да нарсаш чуэара балхаш Грозненски районе «Юбилейный» совхоза тепличнопарниковни бохьане. М. Махамаева кулгаллеча бахьаздаьеш, кхедеча бригадо хIанзле 20 тонн нарсаш ехай цачахьалхенга.

Хьпаиараш дикен болх бу эу бригадерча Батаева Хазбикас, Бахмадова Яхас, Джабраилова Сагас, Алихаджиева Абдаза Юкьева дахьхIеча наI-ах тонн нарсаш гулъьай варех хIарьше.

— Дика къахьег тха совхоза баьцадараш лелаерашо. Дукхаа тIехкхоачашьо шоай бахьа возмеш хIавсне. Гоздера къахьегамхой тоьболаш чаь болча нарсашь Iалашбе гIерташ шоай миз дIахтоадир ду ваь, — йоах совхоза рабочкома председателя З. Усманова.

Л. РУДСКИЙ.

ДИЙНАХЬ А БУС А ХИЙ ДИЛЛА

Дика дуьцгIаш кхеба гIерташ иртбоахама культурашта дийнахьа а бийсан а хий дуллаш ба республика дукхагIдолча боахамашкара кхаш лелаераш. ХIаьз хIара гектара хий дукхагIа мел тоха дукхагIа хьувкъаш чувоагIгба.

19 май тIекхоачаш республикан гIолла 53 эзар гектар иртбоахама культурашта хий диллад, 12 эзар гектара шоаза а тоххай.

Дика вIаштIехьбаьккхаь кхашка хий диллара болх Шелковской районе. Кхойтта эзар гектар лаьтта хий диллаз кагIаьаьнад цу районерча механизатораша. Цуьнца дика чакхбоаккх хий диллара болх Грозненски районе а.

Цуьнца хьнана дукхача бохамашка йоагIа йоккхо ца хий дилла йиш хулийтача торонех пайда оаьра. ДогIаш хьасане хий тохаш йола дукха установкаш датт найда ца Малгобекски, Урус-Мартановски, Сунженски, Шалински районашка. Цул соогIа хIаьз а дийнахь мара байсан хий ца дулла дукха бохамаш йа республике. Из бахьан долаш Надтеречни районе кхьала хий дилла хинцца 5 эзар гектарех мозаагIа 1141 гектара мара хий диллаздаь, хIаьта Урус-Мартановски районе хиьна молагIа 261 гектар мара тоздаьнна. Цу тайпара кхоачамбоацараш республика кхьча боахамашка а пайсан.

Отделене, бригаде, звене иртбоахама культурашта дийнахь а байсан а хий диллар — хIаьз кхаш лелаерашта хьалхашка латтача декхарех перттера дар да.

15 июне—Советашка хоржамаш

ДЕПУТАТАЛЛА ВОЛЧА КАНДИДАТАЦА ВIАШАГIКХЕТАР

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржаман 30ра номер 67 йолча Ново-Редантски хоржамий округера хархарахой вIашагIкхийтаа шоаш депутаталла харжа оттаьача кандидатаца Чахкиев Осман Асламбековичаца.

Собрани хьайиллар «Алханчуртски» совхоза партоома секретара М. Цечоева. Цо къамьал де йош ду депутаталла волча кандидата О. А. Чахкиева. Кандидато дег тIара баркал аьлар хархархошта кхетта шийх тешам а беша республика Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа ше кандидат оттаварах. Хархархой викаьш кховчашдара ший ниэ ца кхобеш къахьегархилараш дош делаь цо. ДIахо цо дийцар хоржамашкара хоржамашка кхаччалца йолча юкъа республика [illegible] кхаччалца доккхийча хувцамех, йисзагIа пятилетка кховчашьеча республика къахьегамхошта хаьагIдаьйнарех. ДIахо йоцача хана де лерхIарех. Цул тIехьагIа хархархой хаттаршта жоп делар кандидата.

«Алханчуртский» совхоз вIашагIйоллача, цун бохьаш дегIабоилабеча, юртан тоьача, республика Министрий Совета председателя заместитель хилара тарра, О. А. Чахкиева доккхе дакъа лаьцалга балгалдьахар укхаза къамьаьлаш лаьча цу совхоза шоллагIча отделеньо управляющее А. Цукова, директора А. Лъянова, бригадира О. Халухаева, кхьисар. Цар берриге хархархой тIахьакхар О. А. Чахкиев Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжар кхаж тессара. Хархархоша массеха накъа деле шоаш депутаталла харжа оттаьача кандидата.

ДИКА КИЙЧО ЕШ БА АГИТАТОРАШ

Ленински района дикагIйолча агитпунктий цIераш йоаха хана этара хьалхарчарца цIи йолах Карпиов Фагат Сабирович заведующи волча Грозненски № 5 йолча профессионально-технически училищера агитпункта. Гаьмара хьежача гIип да цига «Пхийтталгiача июне дерригаш кхаж тасса гIо» яха доккхийна алапашца яздаь агитпункта цIапаршка хьалтеха доахка дешаш.

Агитпункте дIачувальча хьалхашка отта сvот дола да. БIаог тIеоттаргбола лоаща хьалтеха да бе безача балха плана тIайола карта, дика кийчъяь гойтара агиташ, хоржамех лаьха литература йола стена. Агитпункт чуйолча помешене дIоахкхала латтача истолаш цIа иийсдаь, лаха хьаз журналаш, газеташ, хоржамех дола литература. Дукха нах ба цига ухх дешаш, къаьстта дукхьаьша кхаж тосса раш а болаш. Хоржамех лаьца цар лаьча хаттарашта хоза а хеташ жопаш тел № 883 йолча хоржамий округа № 15 йолча цу хоржамий участка агитатораша.

Дукха кхетама болх баьй кхархархошта юкъе хоржамий участкерча 57 агитатора. Цхьай ханна берригаш вов а болаш бархIазов хархархошта юкъе кхетама болх беш хиннаб ухх. Дика чаккхьккхар агитатораша къоначе хархархоша вIашагIкхетара сайре. Кастта хулача хоржамех лаьча беседаш яь, лекцеш йийшай хархархошта, ухх бе цу хоржамий участке 1563 саг. Цул соогIа царех дукхагIбараш вIашагIкхийтта хиннаб къахьегамий тIемен ветераншща. Из вIашагIкхетар а цар дувцачунна беерригача хархархошна уйле тIаьхийга дадулIаш, безаме чакхдаьлаш.

№ 15 йолча хоржамий участкерча агитатораша юкъе дика кагIа доархIачарех ба Данильиш Юрий Аркадьевич, Стоников Виктор Иванович, Козицкий Иван Григорьевич, кхыбараш.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТIА: № 15 йолча хоржамий участка агитатораш Ю. Даниленш, В. Стонинов, И. Козицкий хархархошта юкъе бе безача кхетама балха планага хьожаш ба.

А. ПОНОМАРЕНКО сур.

Болх беш я агитпункт

Химикий культура Дворенца гергакхоачаш бIарг тIаотт маьлха сердалонагIа лепача сийода, цIеча кIадаш тIа хадаьча лозунгашта, плакаташта. Здане хьалхашкахьарча оагIопа юкъе хьалтеха долла «15 июне — РСФСР-ен Нохч-ГIалгIай АССР-ен Лакхехьарча Советашка а къахьегамкой депутатий моттигерча Советашка а хоржамаш хул» яьнна даь йоаьв тIадола, хозен дикен кийчбаь здане оагIув сийрдабоаккхаш дола календарь.

Вестибюле дIачуваьдча эгара тьалта теркам тIабода мел жача хIамай дака уйла яь вIаштIехьаьккхача химикий культура Дворенца помещенешкарча гойтара агитацена.

Дворецерча № 14 йолча хоржамий участкерча агитпункта помещене кига цхы бахьаш доалаш хержаьц: наьха чубакка дог оттийтал дийнахьа а бус а халданза сийода лампаш йоаг укхаза. Помещене дIачуваьдча шийна теоко тIаоз ший кхьалхалеша а доархIамца а. Юкъе латт депутаталла харжа оттабаьча кандидатий портреташ тIадоааза стена. МоллагIча цига чуваьчов ховргва ший хьаьнга кхаж тасса беза, йовзаргья цун биографи, болх. Кийчъяь цIетой чепаш кхы е хозагIа хетийт «Ленински ваькъагIа — коммунизмага», «КПСС экономически политика», «Саг, общество, закон» яхараш сайна йолча стендаша. Хархархой гIулакха цитача хьалтеха йоаьл хоржамий участка схема, агитатораша деча дежурства график, политико-массова балха план.

Укхаза за массе тайпара литература: керда газеташ, журналаш, брошюраш, СССР Конституци, хоржамий хьахьехьара эрсий, нохчий, гIалгIай меттала хьаь Положени. Истола тIара доазараш, телевизор а. Гобаькха датт цIен чо къаьстта хозйолийташ дола зиэаш. Къаьстта белгалдаьча деношка цигача нахапа къамьлаш хул кIаиз болаш болча депутатий.

Агитпункта заведующе Э. А. Афанасьевас дика вIаштIехьабоакх агитколлектива болх. Дукхьал цу агитпунктана тIачIоагIаь 10 агитатор, шочмаьй участкашка болх беш 40 агитатор кхы ва укхаза. Цар политинформацеш еш, беседаш ю, кхыйола мероприятеш чакхйоах хархархошта юкъе.

Химикий культура Дворецерча хоржамий участке массех шера халданза болх беш я юрист А. А. Далакова кертолатта консультационни юридически пункт.

ГIирсаш хьалдеча моттигашка ухх деношка Iаламате дукха болх бу комбината партком микрорайона Советон. Ерригa культурни агитационни мероприятеш чакхйоах химикий культура Дворенца коллектива низащцен кхьча общественни организацешех.

Агитаторий балха халданза лоcтий тел А. М. Косыгин керте латтача хийкомбината парткомо, хьехам тел, ца дезараш хьалхадоах.

В. БЕЛЯЕВ.

ВЦСПС пленум

ВЦСПС VIII пленум хилар 22 мае.

«Доалол лехьачча мехкий профсоюзашца бувзам лоттабара советски профсоюзаша беча балха хьахьехьа» доклад йир ВЦСПС секретара П. Т. Пименова.

Пленуме дакъа лаьцараша белгалдаьккхар, парте XXV съезда хьакдароа хьакхеьа КПСС ЦК апрельски (1975 ш.) Пленумо яьа решене къахьегамхой производственни общественни хьинар хераа айдаь хилар, ТIа-тIа шорагIа эжаш датт цуьна баха бовтIача тайпара вахьабахар духьа лелаш социалистически ях.

Пленумо деррингаш а ма-дарра а къовбаьдир КПСС XXIV съезда решенеш, цо тIаййна мешара Програмиа кховчашьяра КПСС ЦК-ас, Политбюрос, КПСС ЦК Генеральни секретара ноакъоста Л. И. Брежнева чакхйоаха гIулакхаш.

Доклада тIа а хиьа дьахкоаша аьха къамьалашка а белгалдоакхар, советски профсоюзашта дозал декьарча мехкий профсоюзашца бувзамаш лоттадара беча балха тIа карагIдаьнна хIамаш этара хьалха дуьен халхьашта кхьерча хьалашка дика хьдамаш хилар бахьаш долаш вIаштIехьдаьнна хилар.

ВЦСПС пленумо Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета дош делар, советски профсоюзаша дIаьо а яьмен хамкашта юкъе шоаш чакхдоахача гIулакхаша а КПСС араьдара политически ших тоьиче кхоачамбоа шоай деррига низаш тIадоххийторгьдар.

Цу деках дьала сомн тIайнар.

Организационни дехьама хьежар пленум. Пленумо ВЦСПС председателен президиума членаш лехкараех мукъабаьлийтар А. Н. Шелепин цо дехар даьча духьаьлена.

Массава дьаза а волаш ВЦСПС секретараллех президиума членаллен хоьжар Цхьоаллагiча пачахьалкхен подшипникови завода бохало КПСС ЦК член, СССР Лакхехьарча Совета депутат, Социалистически Къахьегама Турпала А. В. Вискторов.

(ТАСС).

Облсовпрофа пленум

Селхан Грозне В. И. Ленина цIерагIча культура Дворенце хилар Нохч - ГIалгIай облсовпрофа II пленум.

Пленумо хийцар «ИйсалгIа пятилетка чакхйоаьача шера социалистически декхараш кхоачашделга мишта дех».

Цу дешагIа лаьча доклад йир облсовпрофа секретара П. Е. Селивке.

Доклад юкъах принеех къамьлаш дир: республика юрта боахама министра Б. Г. Заргаева, швейно - производствени объединене генеральни директора А. Н. Бабаджанова, машиневькъа райпрофсожа председатела М. Ф. Дьяченкос, «Красный молот» завода завкома председатела В. А. Ковалева, ВОИР-а областной совета председатела В. Н. Евдокимова, хьун каьжата, хьу чакхйоахача болхлой профсоюза обкома председатела В. С. Иванова, Грозненски химкомбината профсоюза цехкома председатела В. М. Лунера, ПМК-20 комсомольско - касирхой комплексни бригада бригадира А. М. Саидова, гIишлошъеча Нохч - ГIалгIай управлене начальника В. В. Сопрански.

Пленумо тIейна сонам тIабоэабаь ба пятилетка тIаьхьарча шера социалистически декхараш кхоачашдара.

Советски писатель М. А. Шолохов вань 70 шу

ТУРПАЛЦА ЦХЬАНА ВЕЛАШИ ВЕЛХАШИ...

Хаттар: Михаил Александрович, произведенин лирйовнаш ен дола вахарера тамашийна бакъдар мичара доаг1а боккхийча писателийн шайн хьекъал т1е? Литературин талант йолчу зударш хила а1ъаллац1 ю-м?

Жоп: Хьо цхьан коллего, цхьан дуйнахьа соьга ешна цо почтана д1ейа1ера а хьежа, тамаш йир: «Ужжад кахьатаю ч1ащ хила б1аьчча министерец штат еза».

...

24-г1ча мае 70 шу дуз г1ерваьлча ц1а хеза волча советски писателан Социалистически Къинхьегама Турпала, КПСС члена, СССР Лаккхьарча Совета депутата М. А. Шолохова.

В. ТУРБИНА сурт. ТАСС фотохроника.

СИЙЛАХЬ-ВОККХА ДЕША ГОВЗАНЧ

...

Вешенскаяна шира станицехь М. А. Шолоховн ц1а.

В. ТУРБИНА сурт. ТАСС фотохроника.

Дерзза декъерча писательшна М. Шолохах лаьцна...

30-ча шераш чохь Чехословаке йоазаш я Шолохов Михаила творчество. Иза тхо культурин б1арчча цхьа дакъа а хилла д1ахьтай. ...

Мирослав ЗАГРАДКА,
Оломоуцан университетан доцент.
(АПН).

• • •

...

Жюль ЛАФФИТ,
французски писатель.
(АПН).

• • •

...

Хуан Хосе АРРЕОЛА,
мексикански писатель.
(АПН).

БОНОВ Альдыд,
писатель.

Советски стандартизаце 50 шу дизара йаккхадолхаш

ПРАВОВИ ЗНАНИЙ ШКОЛА

Продукци дикаг1а арахецарах премии ялара хьакъехьа

Н. САВИЧ,
СССР Госстандарта Стандартизаци ВНИИ правови проблемий отдела белхло

— Продукци дикаг1а хьярах промышленноста белхлошта премии ялара порядок мац1аг1ча законодательни актана оттаеш я?

— Цу тайпара хертера акт я СССР Министрий Совета къахьегамен алапеш дешаршта йолча Пачхьалкхен комитетан, ВЦСПС Президиумон 1967 ш. 4 февралехь хувцаман т1атоьхарана юкъе а хьоц1 чоаг1ъень «Производства планировани экономически стимулировани кердача системе т1а йоахача промышленни предприятий белхлошта премии тедарах йолу типовой положени». ...

— Премий белхлошна хьанна уттаду?

— Белхлошта премий белхлаш уттаду предприятии кулгалдоно профсоюзан комитетаца дага а ваьле, производства дехьаьши хьелаши тергал а деш. ...

...

СССР ГОССТАНДАРТА
ПРЕСС-ЦЕНТР.

•

Технически прогресса школа

Н. БАШКИРОВА,
СССР Госстандарта хертера специалист.

Керда машинаш, оборудовани, приборийш кхорйараьхе хенаш лоацъяри д1адоаьг1 ерна, производственни процессашта механизаци автоматизаци яра боераш лаккхбир, продукце дикал толари къахьегама оасарле лаккъари дукха прогрессивни методаш ...

...

СССР ГОССТАНДАРТА
Пресс — центр.

Вай доттаг1а—этикетка

...

СССР Госстандарта Пресс-центр.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

СИХАГІА БОЛХ БЕ ЙОЛАЯЛИЙТА ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДУ КОМПЛЕКСАШ

Хьайбай продукци дІако дукхагІо яхийтаран дарегІа хилийтаран тІадерзазьна гІуллакхашта юкъе лоархІамо моттиг дІалоац фермашта комплексаш механизаци яро, прогрессивни технологи юкъейолаяро. ХІанта мишта къесталу уж дешаш республика колхозашкеи совхозашкеи?

Хьайбаш леладу комплексаш хьал мишта ю а царех пайда мишта эц а хьежаш, из дош шоай цхьана хиначча заседание дийцад дукха да йоацаш Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутаташа, промышленноста, гІишлошьяра, транспортеи бувзамех, юрта бохкама дешашта йолча массазарча комиссей членаша.

Заседание ладийгІар «Чечингколхозстрой» объединене начальника Р. М. Гойбековга, «Чечингсельстрой» треста управляюще У. А. Арсанукаевга, «Гипросельхозстрой» института директора Р. М. Салтамаховга, республика юрта бохкама министра П. Г. Завгаева яьча докладашка.

Дош хувцача дакъа лаьцар Лакхехьарча Совета массазарча комиссей членаша П. Л. Лопатина, Г. Г. Самарсие, Л. А. Шилова, Щ. Я. Дурдиева.

Докладаш евн [illegible] дечеи хана белгалдоехар, гІишлош еча организацеша укх тІехьарча шерашка хьайбаш леладу комплексаш хьалхе проекташ оттавран хьалъяран белгтагара болх бь цилар.

Республике хьалхь а цхьа, болх беш я шура йоаха дах комплекс, шера 3500 хьайба чуоттадаь лоаттаду кхо комплекс, болх бе йолаялийтай чуоттадаь доахан кхоаба пхи площадка, чуоттадаь жа кхоаба йиъ площадка, болх беш я кхоа тІара селхазараш леладу ши фабрика.

Цхьабакъда хьайбай комплексаш хьалхьара балхаш деладилел. Масала, «Чечингколхозстрой» объединене солжа гІишлой-монтажни балхаш дераплан 73 процент мара кхоачашьяьнац, хІанта укх шера хьалхарча квартале — 61,3 процент.

Шурий-товарни фермаш хьалъяра балхаш къаьстта во лел Наурски района Ленина цІерагІеи «Красное знамя» яхачеи колхозашка, Гудермесски района «40 лет Октября» яхача колхозе. Чуоттаяь хьалхарча кхоаба комплексаш хьалъяра балхаш во лел Грозненски района Ленина цІерагІча колхозе.

«Чечингсельстрой» тресто соахкеи укх шера хьалхарча квартален гІишлой-монтажни балхаш дара план кхоачешъяьй, пхьабанъда объекташ эксплуатаце дІаялара заданеш кхоачаш ца еш йисай. Дукха комплексаш балхаш дІакхоачаш а ца деш дІатеш, хІанта цу гІуллакхо болх меттІа дІабахийтаа. Нитта моттиг нийсьенай канализаце система хІанз а болх бе йолалийтанза йолча Грозненски-шурий совхоза хьакхарч лелаеча комплексе. Кхоачашдоав дисса дукха балхаш а долаш 1974 шера кнаярь бетта дІаенай Грозненски района «№ 1 йолча шурий» совхозера шурий комплекс. ХІана эттІехьа дІадоахаш латт цига кхоачамбоацараш.

Комиссе членаш цІенхетта ала хІама долаш хинаб проектировщикех. Эсала хул «Гипросельхозстрой» проектни институто арахена документаци. ГІирсаш хьалде холаденнацул тІехьагІа де доладу гІирсаш хьалдарга боаа мих бовбеш, объектищ дІаелара хавиш тІехьайоахаш дола хувцамаш.

Масала, Грозненски района Ленина цІерагІча колхозе хьакхарч лелаю комплекс хьалъярта бодаш хиначча юххьанцара сметин мыьхьа 350 эзар сом ІотІакхийттад гІирс хьалбе болабеннача тІехьагІа «Грозненский шурийн совхозе хьалхьачна комплексашт института проектагІа оттавьча вентиляце система Іалашдаш кхуллуш фо чу-ара ухкалга.

Дукха моттигаш нийсду оборудованин механизмаш тІехкхьаьва, проектно-сметни документацена юкъе заказчикаша, белгтала яьне, юрта бохкама министерства хувцамаш дара дешаш шоай хеннахьа ца къестадеш.

Заседание нитта теркаш тІабахийтар хьайбаш леладеча комплексашка болх бербола квалифицированни кадраш кийчъяра йоакхо еш колхоашка совхозашка кулгадхой беррнгаш а ца хилара. Цу бахьанагІа оборудовани цеце латт, цунах пайде хардахьа яц.

Массазарча комиссеш [illegible] еоцаш тІа «Чечингколхозстрой» объединенене, «Чечингсельстрой» тресте «Гипросельхозстрой» институте, юрта бохкама министерствана когадаьд [illegible] дийца кхоачамбоацараш дІадахара тІадерзадаь хьалагІуллакхаш кийчделген чакхдоахилгеи, хьайбаш леладу комплексаш хьалъяра планаш кхоачашъяраи уж дикагІа хьалъяран тІазерзадаь гІуллакхаш чакхдоахилга.

Цу гІуллакхе гІирсаш хьалдеча къахьегам дикагІа дІалотІехьбенкханза. гІирсаш хьалдара толашагІа йола методаш юкъе кхахьанза, балла да дахьа кІезигагІа йоаляза, балда пхьахи ахчаьи пайде дикагІа эцанза баргбаш.

Массазарча комиссе могадаьд:

гІишлошьяча организацеи кулгалкоашта — гІишлош еча производствени базаш чІоагІъяран шоача материалашта уж дикагІа Іалашъяран де доагІар делга;

юрта бохкама министерства капитальни гІишлош яра управленена «Сельхозтехника» объединенена — хьалгеш латтача комплексашта оборудоване комплектаци дикагІа ега;

«Гипросельхозстрой» проектни институте — хьайбаш леладу комплексаш чуоттадаь хьайбаш кхоаба площадкаш хьалхе проекташ уттаеча хана дикагІа а хІайзарча хана хила из эзара а йола типови проекташ хорждалга;

заказчикий, подрядчикий, проектировщикий бахтаехам лаккбелгеи цаь юкъмоттиг тоелгеи, хьалхь ышиа объекташ дІаяхача хана долаа хІама дикагІа теркаладалга.

РЕСПУБЛИКА ФЕРМАШКА

[illegible]

Укх [illegible] — 12 процент, малгобекцаша — 9 процент, [illegible] — 10 процент. Ачхой-Мартановски, Шелковски [illegible] — 6 процент [illegible] шура йоахх хІара.

Цунна [illegible] шура [illegible] Грозненски района совхозашка 9 процент кІезигагІа шура йоахх укх шера, хІанта урус-мартановцаша — 4 процент, гудермесцаша — 2 процент. Уж районаш тІехьайнахо бахьан [illegible] республике цхьа процент мара [illegible] йоахха шура. ДІахо а цу [illegible] бола [illegible] шура йоахара ах шера план кхоачеш ца е шоа республикс.

Цхьатаова бахаа [illegible] шура [illegible] пхьадола [illegible] дукха тІехьадус [illegible].

Хьайбай продукци [illegible] хулийтача торонаш базза пайда эцаа — из да хІара хьайбаш леладеча [illegible] декхар.

1975 шера 20 май тІа [illegible] шура [illegible] ах шера плана [illegible] бала

СВОДКА

(ялла процентаца)

Ачхой-Мартановски	72
Веденски	52
Грозненски	58
Гудермесски	66
Малгобекски	68
Надтеречни	65
Назрановски	55
Наурски	66
Ножай-Юртовски	66
Советски	92
Сунженски	63
Урус-Мартановски	60
Шалински	61
Шелковской	73
г. Грозный	66
Еррига республикe	64

Дика хоамаш

[illegible]

ЛОАЛАХОШКАРА ХЬОКХАМ ЭЦА БЕЗА

Дикъ - цхьа шу хьалха тетта ра во я[illegible] хьайбаш даи Сунженски района «Путь к коммунизму» колхозе хьайбаш леладелга. ЦІен ца еш дукагІйолча хана бІене латташ дулар доахан чуетта помещени, рационага хьежжа кхаба доакхи, хІанзга йоакхо бора кулгалхоша хьайбаш леладерий болх вІаштІехьбакхара, бакхацара цар моральни материальни безам совбаккхара. Цудукха кІезига яр доахана лу шура, цунна цхьана лоха дар хьайбаш леладерий алапеш. Из бахьен долаш ферме вонача кордала сего дукха болх безаш цига. Сиха дІаводар. ХІанта уж кхоачамбоацараш нийслора колхоза карттерча зоотехника, фермай заведующеша шоай декхараш дерттІа кхоачашдеш ца хилар бахьан долаш.

Из тайпа гІуллакх дІаяо дл ферма хилаьнар колхоза правление. Кердачу зоотехник оттавар, кийцар цхьайолча фермай заведующеш а.

Хала да кердача кулгалхошта хьадзарча хана. Дукха кхоачамбоацараш дар дІадаха долаш. Цхьабакъда халонех ца кхераш, хьанаре болх беш хІанзале дукха аьл цар колхоза [illegible].

[illegible]

Рейд

[illegible]

нашка тороххаш дІабоІна яьл. Кхей гонахьа гобекъхаі дынка сарх теха карт ьяй, 22 апреле деил доахан доажаду укхазе.

— Хьалха цхьанаха доахан бовцаш - доажадоре доахан культурни дахІенашка. ПартІаете кхей юкъе а баьнна бажа йирр йолаш бар моалагІа ета. Цу гІуллакхо доахха ов дераа. Юедуу дукхагІа баргаш тІайхитте йоайора доахане буц, — йоах Даутова. — ХІана «электрогІоаккхаз» ялача установкаш помпьостагеш доажа[illegible].

ду доахан. Миштта оттаяв ва установка? Кхей эзар квадратни метр чулоацача моттига ахкаш оагІораньа лаьтта тІара 60—70 сантиметр лакха хургболаш, ышка сагргаца го бу. Ацшка сагргах 12 волут ниж болаш ток кеп ляьлхаІа йовча батарей комньостаяца. Дакъаш цу ышка сагрга хьетІа а ляьлхе дІаяо дака безам бовеш яьца доахан. Аьшка саргех хьокхадеча ток а кхийтта юха дера. Бух кхоачакхал [illegible].

Лахке дайщачох тума де хьайбай боахам дегІебоалабера тІехьаьнча [illegible] дальга. ХІанта а хІама а цхьаьна кхоачамбоацараш нийсдолийт. Цхьайолча [illegible] машка йоагІа йоакхо ец культурни дахІенашта хий дилаяра.

ХХ партсъезда цІерагІча колхоза пхьарагІча ферме да тхо. Коридоре хьокхамий доске хьалъуляча тІалахаш тхо. «Дийнахьара план 80 процент кхоачаш а ма селлаш 2856 килограмм шура ыккхай ферме. Пачхахьалкхенга йоаха ца луш ферма тІейцар 610 килограмм шура яр, хьана дар цу тІа ялаь. Ферма йоаккха а йоаха а шура дІакъалеш доачуна юкхе, цхьан дийнахьа хІара доаркас йоаккха шура дІаяьзьо доска дар хьаьгаха.

ХІара доаркас нІсдагІча ялыкха шура яо цу тІа дІаязьнь хиннар. Цудукха хьатаде йиш йолаш дацар хьокхамий доска тІа язъаь селхане мина хиннай, пачхахьалкхега шура йохкара план малагІча дийнахьа кхоачашъе харгІдалинадац.

— Лаборантка цамогаш я хинна кхоадальдац тхо хинна [illegible].

[illegible]

А. ЦАПОВАЛОВ, Малгобекски [illegible].

Реймни бригада: В. ЧЕКУНОВ, Сунженски района [illegible] **Ш. КАГИРОВ,** Сунженски района [illegible] **А. САГОВ,** [illegible]

Ж. АДУЕВ.

КХОАНА — ХИМИКА ДИ

СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически комбинате метта «Грознефтехимзаводы» объединенешна чуйнагІена предприятешкарие ерригача цехашта юкъе я хьалча латтачарех я № 105-110 йолча цеха коллектив. Заводской районска варагІча сменашта юкъе дикагІа лоадхІачарех я цу цехера Агеев Борис корта латта «Г» яха комсомольско-кагмохой смена. Юкъара дальхІача хІара сменагІа йоахаш 105—110 процент кхоачашдеш себлонца пакъаенай из химика дезача Деина. Шоай ворхьостаннта хьокхам теладш къахьегаш ба цига аппаратчикаш Григорьев Сергей, комсомольски организаце секретарь Бурлаков Виктор, аппаратчик Суданов Александр, кхыбараш.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьтта) смена начальник Б. Агеев, аппаратчикаш С. Григорьев, В. Бурлаков, А. Суданов.

В. ЕЛКЗАРОВА сурт.

СЪЕЗДАГАРА СЪЕЗДАГА

ТОРОНАШ ШОРТТА, ТОЛАМАШ ДИКА

КПСС XXV съезда доахкаяча къахьегама толамашца дакъадаха кийчлуш да советски халкъ. Цу тайпара уйла я Грозненски СССР 50 шу дизара цІерагІча химкомбината коллектива а. КПСС XXIV съезд хиича денз дукха хувцамаш хиннад тха коллективе.

ИйсагІча питилетка тІехкьарча шерага кхоачаш пал.ад соагІа 3,5 миллион сома мехьа продукци яр комбинато арахийцар. Питилетка диъ шера деґІаденад корттера продукци араенцаяла: фенол—38,6 процент, этиловни синтетически спирт — 12,7 процент, полиэтилен — 44,4 процент, еррига валови продукци арахедаре боарам—23 процент.

Іалашду предприяте экономически [illegible] хиш дола корттендар — юкъера дахьхІача алаш декхаддар тІехьадусар да къахьегама оасаоле лакхъялара. Питилетка диъ шера юкъера дахьхІача алаш 11,67 процент. е 146 сом бетта деґІадендале, цу юкъа къахьегама оасарле 35,1 процент лакхъенай. ИйсагІча питилеретагІа 32,4 процент лакхъе еза къахьегама оасарле 1974 шу юкъехкоачаш цу боарамга къачар, мишта аьлча, къахьегама оасаоле лакхъяра хала цхьа шуи ах шта хьалха кхоачашбир.

Тха толамаш специалисташа, комбината дикагІйолча болхлоша, производства новаторашта творчески къахьегарах хьехилна да.

1971 шера 1 апреле, КПСС XXIV съезда болх беза денош, технически эстетика, комбината а Нохч - ГІалгІайчоь а оттара хьалха пачхальхахоа дикала Знак елар.

Из толам бакхара продукци дикагІа хилийта гІертаи дукха къахьийтар комбината коллективо.

Ховш да, продукци дикагІа хилийтар бохкха лоархІам болаш долга. Продукце дикал — предприяте ший тайпара чу[illegible]

хийцача отраслех тхьаннов продукцегІа: фенол — 26 процент, ацетон — 8,3 процент, изопропилбензол — 78 процент. Укх шера арахецаргйолча товарни продукце 70 процент лакхерча категоргІа арахеца йиш.

Фондашка дІехала совцаца юха меттерттадаро гІуллакх мишта дел, комбинате?

Питилетка диъ шера 8,7 процент деґІаденад фондашка дІадахар соадецца юха меттаоттадала. Из дика хьакхе ба. Из деґІадаь меттачча дакъа чуча торонаш пайда эцаьраки хиннац - халаеча хьекдара хІанта а.

Комбинате дукха чакхбоаха лоархІам бола, меттераасадо дІаяле толара тІаеенрть бола организационно - технически мероприятеш. Питилетка диъ шера комбинате производственна юкъейзаьхай шера 3,6 миллион сом пайда хуйи йоде 100 [illegible] мероприяти.

Технически прогресс деґІабоалабаре, [illegible] хьокхамаш телдаве юкъе хьаьаре дакъа лоац комбината рационализатораша. Ер питилеткe йодавача гІоне производства кицьейзаьхай 6,5 миллион сом экономически пайда бенна 2 эзар гаста рационализаторски предложеши.

Шера нийсд цу предприятешгарча предприятей производственно - технически опыт тах а. Миттта питилетка йодацча гІоне [illegible] миллион сом гаста экономически эффект йоде 318 технически мероприятеш производствана кицьейзаьхай.

Производства эффективность лакхъяра чІоагІа лоархІам болаш да бедаьх, реагентех, электроэнергех, йоаххала энергех, доагорах ма-хулла дукхагІа пайда эцалга. Комбинате пайиол соагІа арахеца продукце 70 процент кхеса бедалах арахец. Арахецача продукцега дІадоадаь шерагара шерага кІезигаґІа [illegible]. 1974 шера кІора сома [illegible] арахецачa продукцех дІайхаьд 33,9 кепиг да.

[illegible]

В. СКРЕБНЕВ,

Грозненски химкомбината экономически гІуллакхашта бола директора заместитель.

Наха—дуккхагІа товараш

Шерагара шерага дукхагІа хуа Нохч - ГІалгІай химически завода продукце дІаэцаш бола потребителаш. Цар хьаргтаь, пачхальхахоаш кхаш тІайна социалистически декхараш толамца кхоачашдара тІаґІертта къаьрлаш лоаттабу завода коллективо. ДукхагІйолча механизмаш, участкашкье къахьегам Іалаш завода тІа вІаштІехьбаьнахад. Кулгашца дача дукхагІа ларча балхашта механизмаш яьй. Цудухья цхьанакха бттт д[illegible] продукци. Лакъе ша товараш арахецаре из шарлаша [illegible] кхоачаш да.

[illegible]

хьыча цеханика производственни участокашкe. Цох а дикаге беннат дахьнаи, цига доахнаи продукци дикаа дукхагІен дикагІен я.

— Массехк шу хьалха кийчачча дукха дикагІа я тха завода арахеца продукци. — йоах предприяте директора Томасов Авет Томасовича. Цу гІуллакха тІаерзадь дукха мероприятеш чакхйоах завода дІавар реза. ХьатІаоатІача шера цхьоалагІча [illegible] денз ГОСТ-е дІа ма-лаккара еррига продукци арахецаше хими балхаш дІадоладаь завода хІана. Ер цу [illegible] цу деньга дукха мероприятеш [illegible] завод[illegible].

[illegible]

Б. КОСТОЕВ.

Иркутски область. Чунйна хьалъеш латт механа-СЭВ членаша дакъа а доацаш хьалъеш йола Усть-Илимски хьунпромышленни комплекс (ЛПК).

Лаьа йоадлаш миллион кубометро хьетта хьелхемкха, иттеш эзараш кубометраш бетаа чуйотта, дехача тайпе гІоала шикъ балла бевам йа гІишлошъяраш.

Усть-Илимски ЛПК арахецарьа сульфатни целлюлоза, керх хьежа хьу, дахчаш доахех ан плиташ.

Комбинато [illegible] мощность — шера 6 миллион кубометр хьу.

СУРТА ТІА: ураева дІайодаду хьалъеш йола гІишлое.

Э. БРЮХАНЕНКО СУРТ. ТАСС фотохроника.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Кхоана—Африка мукъаьккха Ди

ТОГО ЯХА РЕСПУБЛИКА. Того кхалнаькъ Къаман Союза членаш кортамукъален дин сийна параде арабаьнаб. Республика кхалнаха хьинаре днгье лоац Того экономически, культурни, политически вахаре.

Н. БАРАТОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Ах шу соагӀа мара ха яьнаяц Гвинея - Бисау республика лаьттан тӀа тӀехьара топаш яьнна. ПаргӀатон кортамукъален бахьан цхьайтта шера тӀом баьб цу зӀамигача малхбузенафрикански мехка халкъо. ТӀемашка керттера низ шийна тӀалаьцар Гвинеяьйи Зелени Мыс кхача гӀайрашйи кортамукъален Африкански парте (ПАИГК) хьахӀелнача Халкъа революционни эскаро. ХӀанз берригача мехкана кхьана машаре вахар дешда эскар, цунна цхьана цунна дешдаш ший херттера деккар ший мехка паргӀатон кортамукъален лорера.

СУРТА ТӀА: кортамукъале лорера.

Н. БАРАТОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ЯПОНСКИ КАЛЕЙДОСКОП

НУЛА ГАРГГАРА КПД

Хоьш ма-дарра, энергетически ресурсашта хъе я Япони. Экономика арахьара тӀакхувача мехкдаьттаи кӀоразн тийша хилар кӀезигдар дуйш энергетика мерда довкъош дегӀадоаладе — мальхен геотермальнии энергех пайда эца, атомни электростанцей сеть ялрьа дьохӀадар. Цхьабакъда Япони премьер-министра заместителя, пачхьалкхен министре, экономически планироване бюро начальника Т. Фукудас дукха ха йоацаш парламента сессе хьакхайкадаьд, болх беш йолча АЭС-ашкара хьал чӀоагӀа гӀовзадьяна хиларах ункх гаргерча хана хувша езаргья ядерни энергетика дегӀайоалара йаьхахача хана оттаьь программа, аьнна. Болх беш йолче берхӀ реакторах хӀараче соайка юкъера ламохӀиче 17 дийнахьа мара болх бабац. Вож 348 ди товеш, къйсьеш, хьорш ца хилийта тохкаш беш зӀамахад. Ялх реактор вӀашгӀехьдоаца хӀамаш дукха долаш хиларах вӀалла болх ца беш латта хӀанз ах шу соагӀа да я.

Т. Фукудас дааь къамаьл дешахаш, моттигерча газетий Ӏалман обозревателаша дагадохийт, уж ерриг АЭС-аш американски проекташ хьалььхилар.

ЧӀЕГА ТЕХА НАЬКЪАШ

Наькъашка оттаьча шлагбаумашта а кхьиеттел баррия дошо а ма-дарра аьлча юхасовдаьй город Нахе, Окинава яхача префектура административни цента лела транспорт. Шоай доалахьа участкаш урамаш гӀайрен администрацеи догадохийт, наькъаш даькхь лаьтташ шоай доалахьа хилар. Уж «юлалург ийша» хиннад дуцег шоллагӀа тӀом болча хаьнк Окинава американски бӀуво дӀалацача шерашкен цига наькъаш даккхара США тӀема бахаш хьалъяре, «кхача гӀувлакхашта. Цу хана денз Окинаверча наькъий кхаь даькъах цига дакъа частни доалахьарча лаьттах тӀагӀолла чакхдоаьл. Уж дӀаэца торо яц Ӏаьдалашк бӀаь миллиард гаотта вен ма, хӀаьта из ахча Окинава яхача префектура бӀарччача шера бюджетал шоза дуккхагӀа да.

ИНФЛЯЦЕЦА ЦХЬАНА ГӀА БОАХАШ

«Пачинко» — Японе чӀоагӀа яьржа ловзаш автоматаш. Зале дӀачувоаллачаьа яйха ма́ша бубалгаш кархашкя гӀонна чухохк. Нагахьа сенна юкъе тӀоаьгта хьа а ет бӀаьгар хьйбозика, ЦӀица ма́тол эца бош я саватс тӀув... [illegible] резинка; мерза хӀамаш. Ловзаройш хула моттигаш шоай доалахьа болаш болча даьша йераз хӀама юкъерааьлхха, тӀатӀа лакхлуш йола инфляцеи эттара сатотагӀа эшаш волча, къаьстта а продовольственни товараш наьхаша терхил а деш. ХӀанз бурилгех бьщадоаш, чахьар, дулх эца гӀаш я. Лайсе йоадача сӀакхой «гастрономически» ассортимента беза дикагӀа тӀаса, цхьабакъда японий хьал цу еттача дааьхкидаре такаш я. Вешта «пачинко» дай-м шеко йоацаш ваттувеш бахьнаб: цара тӀаьдоагӀа пайдаш ункх тӀехьаьрча хана шоза дукхагӀа хиннад.

А. ЛАЗАРЕВ, АПН соб. корр.

Токио.

РАСИСТАШТА МОТТИГ ЯЦ СПОРТЕ

Кам кӀаьхха я бетах кӀаэш кхийттай къулбехьенафрикански расисташта Монреале официально хьакхайкадаьд, укх шера ьъхки Олимпиада-76 столице дӀайолаеча олимпийски ловзарашта хьалхарча яхьашка дакъа лаца ЮАР юкъейтаргӀойнилга.

Олимпийски кийчон комитета куьгалхоша из решени кхалхергӀа йоккхий событеш хиннай, лоашача хана мара хиннаеце а. Цхьа кӀезига ха хьалхагӀа канадски газетий хьалхарча оагӀош тӀа арадаьннад ЮАР ший спортивни делегаци Монреале яйта безам болаш хиларах дола хоамаш. «Вай мераже хьайташка хӀанз а ерригга найараш дӀакъэйла хиннайоалаль», — сов гӀадбахарах къурдаш а деш хоам бир расисташа сихбенна Преторе гулъънча пресс-конференце.

ГӀувлакхьар, олимпийски ловзарашта къалхара кӀира чакххиккара хьалхьара бехктокхаме йолча Квебека спортивни федераце Олимпиадана хьалхарча генеральни репетиценна юкъе дакъа лаца безам бараш малагӀа мехкаш да хоам бар бехаш дуней массе мийнаге пасьмош дахьийта хилар. Терко ца хиларагӀа цу тайпара пасьмо кхьчад Преторе а. Цунах пайда эца гӀайртаб массе меттера йелхабь анартенд хьайкераш.

Берригга бехктокхам сайна хьегӀа а доашш дӀакхайкахе бевзи ба са, нагахьа сенна Монреале боагӀа накъ расисташта дӀа ца къоале, вахкъехья хьасйа кхьаш юкъагӀа йолкаргйолга а хӀаьта канадски спортсменашта африкански пачхьалкхенаша массе метте бойкот оттаоргӀолга а, — кийсдена гӀувлакх ишта лаьхӀаз Канаде дӀавахача ЮАР-а антирасистски олимпийски комитета правлене члена Сесиль Абрахамса.

Дунен хелкъашта юкъерча олимпийски болама духьала расисташа дагалаьна диверси кӀиргъаь хьакхайкаьй канадски прессо. Эттара доккхагӀарех долча цхьан монреальски газето — «Газетто» редакционни статьа тӀа яздеьд: «Цу деша принципиальни доархӀам алхха спортивни бувзамел дукха а гаьнагӀа дӀабоажаш ба. Кхерама кӀира оттадьаь канадски квебекски правительстваша африкански пачхьалкхенашца шин оагӀоралъара юкъ моттиг чӀоагӀъе гӀертеш честа къа», «Газетто» белгалдоаккхар ЮАР-а хьакъехьара Канада позици зоррагӀен принципальнии хилар. Белгала аьлча, духхьал канадски правительства тӀагӀортарах къулбехьенафрикански расисташ дӀабахьаб къамий Содружества юкъера. «Къулбехьен Африко шай расистски политика дӀайоккхалца йолча хана кхьча пачхахьалкхенашта юкъе айтаргьаи из. Цхххьа дӀакъевла безе пув официальни спортивни делегаценашта Канаде боагӀа накъ», — хьакхайкадаьд «Газетто».

Ер а Олимпийски кийчон комитето яь, цуй генеральни директора Роже Руссос хьакхайкаьь решени: олимпийски ловзарашта хьалха чакхдовкхдача кӀира юкъе дакъа лаца чуютаргьац ЮАР. «Канадски къулбехьенафрикански спортсменашта юкъера контакташ» Канада правительства могаеш ца хилар белгал а даькха, хургйолча яхьашта кийчо ирах гӀулакх долаш йола еррига организацеш Руссос тӀахьийхар из правительствени политика хьалларара.

А. ПАЛЛАДИН, АПН соб. корр.

Оттава.

ВАХАРА НИКЪ ХОРЖАЧОА

ДУВЛА ТХА УЧИЛИЩЕ ДЕША

ЦхьайттлагӀа шу да Назранера № 14 йола профтехучилище схьайийхза. 2300 гаргга къона специалисташ — тӀкараш, слесараш, сантехникаш, тракториста́ш, шоферашe арадаьннаб училище цу хана. Царех дукхахбараш тахан шоай говзал, балха опыт лакхъеш, дикаре къахьегаш ба «Электроинструмент» завода цехашка, автомобильни болхамашка, совхозий кхаш. Коммунистически къахьегама ударникий яха сийлен цӀераш яьха а уж цӀераш шоаел яхийта кьовсам лоаттабераш а ба дукхахбараш.

«Электроинструмент» заводе цехашка къахьегаш бола Сагов Якъуб, Тумгоев Дауд, Тумгоев Руслан, Тадыкин Владимир, кхы дукхахбараш шерагара шерагӀа къахьегаш овсарле лакха болаш, шоай балха опыт новкъосташца ховраьза доладп акъаш ба. Уж сенне тха училище йистеяьккха, шоай а училища а сий лакха лоатталеш токараш, слесараш, участкай начальникаш, мастераш, бригадираш ба кхыча моттигашка а.

Хьийгача къига хьежика цар ой а ду — Сийлен грамоташ тел царна, Сийлен доска тӀа боах, мах болча соагӀаташца белгалбоах.

Производстве балха ба вьнла училищера гаргало дӀахоадаш цар хӀанз а.Кастакста тхо долча хуа, балха гӀулакх дувцаш дагабуаьл, шоаш зем бьакхар тха мастерашта хьадувц, дешархошта хьехаш ду.

Къьстта тхоа хоза хет тхоай хьалха хиннача дешархоша хӀана производственни практиках болча дешархошта наставничество леллеш, царга бӀарг локкхаш, эшаш дола гӀоно къостал деш, цаьна практически навыкаш телаш.

Кхо группа я тха «Электроинструмент» завода поалйика хӀанз практиках. Масса а дешархочун шийний наставник ва. ДукхагӀбараш хьалха тха хиннa дешархой а болаш. Цар практически балхах уж дӀахетабаьца Ӏеш, бизза кхетама болх а бу. Балха тӀехьаввиньаш хӀана ваьнаш, вӀалла хьа ца воагӀаш хӀаша висш хьож уж, воккхагӀча вошас а дас а дергдола хьехар ду. Эшаш йола инструмент вӀашгӀехьйоакхл, балха моттиг Ӏалашъю, хьадеш дар дикал лакха йолаш дейта гӀерт.

Цу гӀулакхо доккха новкъостал ду тхона арахецача дана рабадаш лакхагӀа йолаш дешархой арахеца. Къаьстта наставничество дукх вӀашгӀехьъаьккхай ремонтно-механически цехо (начальник Колоев Жарап).

ДӀаьахача шера 1-ча сентябре денз тха училище эргадьнаьй. ХӀанз укхаза дешабоагӀараш 8 класс йистеяьккхахила беза. Иштта йола дешархой 3 шера тхо долча дийша баьлча хержа специальность а йолаш юкъарча дешара 10 класс яьккха а болаш арахецарга. Училище йистеяьккхачоа диплом ду.

Толамца юкъера профтехучилище йистеяьккхараш дӀахкерча учебни заведенешка, конкурс йоацаш деша бохийтарга, Московски, Одесски, Саратовски, Челябински индустриально - педагогически институте уж дӀахьожабе тарлу тха ерригача пачхахьалкхен Ӏалашонца.

ХӀанз училище цхаьйтта групе 440 сот вагӀа деша. Уж ба хургйола шофераш, трактористаш, промышлени оборудованина ремонт ю слесараш, токараш, автослесараш. Массаена а хьехараш опыт дика йола хьехархой, мастераш ба: дукхагӀбола мастераш юкъера специальни образовани йолаш ба, хӀаьта хьехархой-м инженераш а, кхы дикхара дешар дийша я ба.

ДикагӀболча хьехархой а мастерий а цӀераш яха дог доагӀа. Уж ба хьехархой Эпзурзиев Башир, Парчиева Наталья, Вышегуров Мухарбик, мастераш Хулатов Исраил, Гиреев Махьмад, Кялоев Хьасан, кхыбараш. Цар шоай низ а говзал а кхоаь береш дика кхеродара, уж оамале хилийтара. Из цар вӀашгӀехьдоал береш царна дукхаделарах, шоай балха говзал Ленинграде, Саратове, Москве, Уфе, кхыча городашка Еррисоюзни институташка лакхъеш хиларца.

Дешара кабинеташка мел эша оборудовани, гойтара пособеш, технически средстваш кхоачам болаш я. Чуха цӀенен сийрдеи я. Дика дешара дерригга хьалаш долаш да. Балх бе йоалеш ункх шера кхода хьаъаь яьна слесарни тӀкарии мастерскеш. Цу чу 60 слесари 30 токари цкъа дӀачуввха Ӏомавала йиш я практиках, вожаш теоретически занятешка болаш. Трактористашта керла гусеница а чархаш йола а трактораш я, шоферашта — автомашинаш я.

Мукъа йоаз ха сакъердаме дӀахьо дешархоша: цаӀаш технически творчества кружоке май бетта хургдолча республикански хьалхара автомобилийи тракторийи лелаш йоле моделаш кийчъеш ба. Вожаш спортивни кружокашка тайп-тайпарча ловзарашка яхье баьнна ба, кхоалагӀбараш училище гойтара агитаци хозьега ба, юзебисараш спортмайда, ков-карт тоадеш а хоадеш а ба. КорадоагӀа царна шоаш тӀа а училищена а пайдане гӀулакхаш.

Дерригача советски халкъо немецки фашизм тӀемаца эшаьь 30 шу дузача денна дукхача хозача гӀулакхашца некъа баьккхар дешархой. Цу цӀей сийна спортивни яхьаш чакхъяьккхар. СийлакхьI боккхача Даьй-мехка тӀем тӀа лаьттараш а хетаьь стендаш кийчйир, тахана шоай вий ираз бахьан шоай сиош цу тӀем тӀа дӀадейнарий а. ХӀаьта моттиг тӀема-ветеранаш а цӀеран гуйир. Грознерча музее баха тӀема документаш Ӏомадеш хиннаб дешархой, тӀем тӀа хиннача Мальсагов Тухашана, Оздоев Мурадана, Плиев Сафарбикана, Алиев Махьмадана, кхычарна вӀашагӀкхийтта а МагӀалбике тӀемаш лаьттача моттигашка беха а хиннаб уж.

Массаза хьожаш, теӀкачара тоадеш леладу тха дешархоша Назране 4 микъ вӀашагӀкхетача дагӀа Юдин Вадима (летчика) монумент.

Училище тралица а хина дӀаьттад 16 шу дызнача дешархошта торжественно паспорташ дӀателнарга. Советски эоаре тӀулакх де уж пакъабоахилата.

Доккха соагӀат хиннад еррига училищена Москве Котакон байраккха укхва сурт даккха тха дикагӀвола дешархо Беков Муса вахьйгарах. Цул соагӀа цхьынха а ва тха комсомолец — Точиев Саварбек, дика дешарах юкъарча балха хьинаре дакъа лаьарахи Чехословаке туристически путевках водаш. 23 дешархочоа Еррисоюзни Ленински Комсомола ЦК-аи профтехобразоване Госкомитетеи «ТӀехдика дешарах» яха значокаш еннай.

Лоаша аьлча, вахара никъ харжа ловча кагирхошта дика моттиг я тха юкъера профтехучилище. Дувла тхо долча дешa.

В. ДИДИГОВ,

Назранерча № 14 йолча юкъерча профтехучилище директор.

Самаддиккхаь Грозне А. П. Чехова цӀерагӀча республикански библиотеке бохх беш хилар къонача литераторий VI республикански совещани. Парте XXIV съезда решенешка хьежжа къонача литераторашта хьалхашкй лаьттача декхарех лаьца цига доклад йир Нохч-ГӀалгӀай АССР писателий Союза правлене председателя **Р. АХМАТОВАС.**

Цул тӀехьагӀа художественни литература критиках КПСС ЦК 1972 шера январе баьча соцама ма-кхара республика критикашта хьалхашка лаьттача декхарех дийзар ший доклада тӀа писатела **М. СУЛАЕВА.**

Къоначе литераторашта Нохч - ГӀалгӀай книжни издательства болхлоша деча новкъосталах дийцар цу издательства керттерча редактора **В. ДЫХАЕВА.**

КЕРДА ОАЗАШ

Совещане къамаьлаш дир Нохч-ГӀалгӀай АССР Культура министра **В. А. ТАТАЕВА,** РСФСР заслуженни артиста **В. ДАГАЕВА,** ВЛКСМ Нохч-ГӀалгӀай обкома шоллагӀча секретара **Е. ЕНИНА,** КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома лектора **П. Н. ЕСЬКОС,** къоначa литераторашта **Е. ЧЕБАЛИНА, М. ДИКАЕВА, А. ШЕЙХИЕВА.**

Совещане балха юкъе дакъа лоацаш вар КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома пропаганди агитаци отдела заведующе заместитель **Р. САЙХАНОВ.**

Совещане балха юкъе дакъа а лаьцар, гулбеннарашта хьалхашка къамаьл а дир РСФСР писателий организацие вокхало яхаш волча драматурго **Н. А. СОТНИКОВА.**

Кагирхошта боккха коммунистически кхетам луш болх барах ВЛКСМ Нохч-ГӀалгӀай обкомо ший Сийлен грамоташ дӀар поэтессана Р. Ахматовайна, писатель М. Сулаевка, къонача поэташта Г. Гагиевна, А. Шейхиевна, кхычарна.

Селхан ший болх дӀахо бихьаь совещане, практически болх беш хилар проза, поэзе, драматурге, критика секцеш. Цу тӀехь ший болх чакхбаьккхар къонача литераторий VI республикански совещане.

СПОРТ

Нохч - ГӀалгӀай «Труд» общества низ бола командаш Орджоникидзе цӀерагӀча стадионе къовсам лоаттабеш дилар таьлгах ловзаш хьалхара моттиг яккхара.

Яхьаш чакхъяьлаца ира къовсам лаьттар командашта юкъе.

Чемпиона цӀи яьккхар «Красный молот» завода команда, шоллагӀа моттиг В. И. Ленина цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача завода спортсменашка я, Анисимова цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача завода коллектив кхоалагӀа хилар.

Котбаьннараштa республикански спортсовето кубоки Сийлен грамоташ елар.

ТЕННИС

Чакхъяьннай теннисах ловзара Нохч - ГӀалгӀайчен чемпионат. Цига дакъа лоацаш хилар тайп-тайпарча спортивни обществашкара 70 спортсмен.

Финале спартаковцийи Город берий спортивни общества теннисистийи хиннача вӀашагӀкхетаре котало яьккхар «Спартак» общества спортсменаша.

Республикански спорткомитето кубоки Сийлен грамотеи сийнай котбаьннарашта. ШоллагӀа моттиге я берий спортивни школа коллектив.

БАСКЕТБОЛ

Нохч - ГӀалгӀайчен Совета «Труд» общества спартакиаде баскетболах ловзаш хьалхара моттиг яккхара яхь групе къовсам лоаттабеш хилар хьалнахьех маӀача наьхен 35 команда.

Хьалхьара командашта юкъе хьалха а 38:6 счет йолаш химкомбината спортсменашцавен 35:27 счетаца Ленина цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача завода командагарен котало яьккха грознипронефтехим команда.

Хьалхарча группе хьалхарча подгрупе хьалха латт 52:28 счетаца радиотехнически заводгара, 68:18 «Старогрознефть», 22:4 «Октябрьнефть» коллективашкара котало яьккха «Красный молот» завода спортсменаш.

ШоллагӀча подгрупе цхьоалагӀча моттиге я Анисимова цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоаккхача коллективагара 48:24, Шерипова цӀерагӀча ГНПЗгара 56:54, Автотранспортникашкара 22:6 счет йолаш котъяьнна химкомбината коллектив.

ШоллагӀчех кхоалагӀчех группашка хьалхле лелаеш я Нохч - ГӀалгӀайчен гӀишлон управлене № 1 йола гӀишлонматериалий комбинати Грозненски ремонтно - механически завода.

Финальни довзарешка белгӀалбаргба котбаьннараш.

Чемпионат дӀахо йодаш я.

ШОЛОХОВА СИЙНА

Сунженски района Ассиновски № 2 йолча юкъерча школе чакхдаьлар сийлахь — воккхача писатела М. А. Шолохова 70 шу дизара хетадь литературни сахьат.

Дукха къахьийгаь литература хьехархоша Р. П. Умаццевас, Н. Г. Панасенкос, хӀаьта кхитта школа дешархоша а из гӀулакх ма-могга дикагӀа чакхдаккхара.

Школе вӀашагӀъеллар дешархоша писатела произведенеш тӀара дехкача суртех, книжках йола выставкаш.

«М. А. Шолохова биография а кхоллама а доклад йир 10-ча класса дешархочо Тимченко Нинас, писатела произведенеш тӀара инсценировкаш гойтар кӀаслагӀча класса дешархоша. Цул тӀехьагӀа гулбеннарашта «Тайжа Дон», «ТӀакӀалтӀатеха бай» яхача произведенешдара доакъош дийшар Ханина Таняс, Панасенко Колас, иштта кхычар.

Литературни сахьат чакхдоалаш лакхерча класса дешархошта юкъе Шолохова произведенеех йола викторина чакхъяьккхар. Шолохова хӀинадаьча къамаьлага, донской казакий халкъа маленшка ладийгӀар.

А. МАХМУДОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДЕША ДӀАЙИБУ

Назранерча № 27 йолча профессионально - технически училища 1975 — 1976-ча дешара шера дешархой хьаэц лехкьа белгалъяьккха балха говзалаш Ӏомае:

1. МутӀарерча ассортиментах хӀамаш ю шофераш - мотористкаш. Дешара ха 1 шу.
2. Ларбера пазата хӀамаш ю вязальщицаш. Дешара ха 1,5 шу.

Училище хьаийбу 8—10 класс яьккха йола 15 шу даьнна мехкарий.

Училище деша хьанийдоашта бетта 18 сом стипенди лу. ТӀехдика дешарашта стипендина 25 процент тӀатох. Училище дешаш яьккхи ха цаьллаш йолча къахьегама стажица дӀаложбхӀ.

Училище деша отта безам болчо лохеьа белгалдаьха документаш хьалда деза:

1. Директора цӀерагӀа заявлени.
2. Дешарах дола документ.
3. Ваь ца тӀайола тешал.
4. 3х4 см йолаш 4 фотокарточка.
5. Форма № 286 йола лорашкара справка.

Училище зеппеш дӀайолалу 1975-ча шера 1-ча сентябре.

Тха адрес: город Назрань, Магистральни улица, 42-гӀа цӀа. Телефонаш: 23-41, 21-18.

АДМИНИСТРАЦИ.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

24 МАЙ.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 9.00—11.00. Болх бу бераштеи кхелетараштеи лаьрзӀача «Заманхо» яхача кинотеатро. 10.00. В. И. Ленина цӀерагӀча культура Дворена музыкальни школай дешархой академически концерт. 10.00. Фашистски Германи эшаь яьккхача Котакон 30 шу дизара хетаьь профтехобразоване дешархой технически творчества выставка. 14.00. Аттракционий городок. 16.00. Сакъердамеча вӀашагӀкхетарий клуб. 18.00. Заводской района общеобразовательни школай выпускникий города химически промышленноста болхлоша вӀашагӀкхетаре сайре. 19.00. Ахкарара кинолектори. Ӏалманоитанора фильмаш хьокхар. 19.00. Халхарий майда. Кагирхой салаӀара сайре.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 19.00. — «СССР-а дукен халкъашта юкъера хьаль яха лекци. Хроникально-документальни фильмаш хьокхар. 19.00. Кагирхой салаӀара сайре.

С. М. Кирова цӀерагӀа парк. «Къахьегам са романтика!» яха города школай выпускникий профтехобразоване дешархойи городской театрализованни цӀей. 10.00. Профтехобразоване дешархой технически творчества выставка. 15.00. Революце проспекта тӀара Кирова цӀерагӀча парке кхачача йола дешархой торжественни марш. 15.00. Духовой оркестра концерт. 16.00. Волейболах ловзара спортивни хьаш. 16.00. Массовикаш, ловзараш, викторинаш. 16.00. Къайла театр. Барзкъай моделийн трюческайн а монстраци. №№ 7, 12 йолча ГПТУ дешархой концерт. 16.00. Бьацара театр. Нохч - ГӀалгӀай филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Цей торжественно хьадлар. Доклада концерт. 19.00. Халхарий майда. Халхарий сайре. 19.30. Кинолектора. «Дерригга а сага духьа, дерригга а сага долча беркатa» яха кинофестиваль. 23.00. Фейерверк.

25 МАЙ.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 9.00. Аттракционий городок. 9.00 — 11.00. Бераштеи кхелетараштеи даьрзӀа «Нийсархой» яха кинотеатр. 10.00. Къахьегамхой самодеятельни творчества фестиваль. 1-гӀа тур. Халхарий кружокен берий музыкальни школан балетни студе доакъашхой отчетни концерт. 16.00. Халкъа музыкальни театра отчетни концерт.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 10.00. «Къона ленинец» яха берий кинотеатр. 12.00. Бераштa дьохӀа Афоака мукъаьккхара денна хетаьь беседа. 16.00. Литературни обзор. 19.00. Кагирхой салаӀара сайре.

С. М. Кирова цӀерагӀа парк. 10.00. Химически промышленноста болхлой денна хетадаь шерра халкъа цӀей. 10.00. Къайла театр. Шоай лоӀамерча къонача пожарни дружинай слет. 14.00. Ловзараш ду площадка. Массовикаш, ловзараш, викторинаш. 16.00. Волейболах ловзара яхьаш. 16.30. Музыкальни эстрада. Нохч - ГӀалгӀай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.30. Баьцара театр. Химикий культура Дворена художественни самодеятельноста коллектива концерт. 18.30. Кинолектори. «СССР-е химически промышленность дегӀаяр» яха лекци. 19.00. Халхарий сайре.

ТЕЛЕВИДЕНИ

24 май
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.01 — ӀуьйрЙнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — «Бераштa — оаккарцо». Ленинградена передача. 10.00 — Шоана, дай-наной. 10.30 — Босбола телевидени. «ТӀем тӀа хьанхелла мутӀараш». 11.00 — «ӀуьйрЙнара почта» яха музыкальни программа. 11.30 — Босбола телевидени. «Хуломинех йола дувцараш». Латвийски ССР искусства заслуженни деятель И. Зариньш. 12.00 — Советски вадей концерт. 12.30 — Тха улица, «Комсомольски майда». 13.30 — «Мэгашта». Ӏилма-популярни программа. 14.00 — Босбола телевидени. Хоккейх йола чемпионат. «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва). 16.15 — Босбола телевидени. «Наькъашка дӀа-хьалелара боккъонаш лорear». Передача дӀахьу СССР курча гӀулакхий Министерства пачхьалкхен автоинспекце управлене начальника, милице генерал-лейтенанта В. Лукьянова. 16.45 — Босбола телевидени. «ТӀем тӀа хьанхелла мутӀараш». 17.20 — Босбола телевидени. Илли оал Украински ССР халкъа артиста Ю. Богатиковс. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Мультфильмий программа. 18.55 — «Очевидное—невероятное» яха передача. 19.55 — Босбола телевидени. «Халхараш» ду Е. Максимовас В. Васильевс». 20.15 — Босбола телевидени. Телевизионни художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. «Артлото». 22.55 — Ший дойнерча кӀалтохаргах латарах йолча Европа чемпионата итогашта. ТӀехьенча — кердадараш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

12.00 — Х. Нурадилова цӀерагӀча драмтеатра спектакль. У. Ахмадов. «Ший лоӀамех хиина воаца шейх». (нохчий меттала). 16.30 — «Кхоана — химика Ди». 16.40 — Стахановски болам дӀаболабенна 40 шу дизарга. «Истоки» яха художественни фильм. 1-гӀа сери. 18.00 — Концерт. 16.40 — Босбола телевидени. «Дуненаькъашта юкъера панорама». 17.15 — Мультфильмаш. 17.30 — «Тха цӀаргӀа». Музыкальни программа. 18.00 — «Дог тохадолийташ йола вӀашагӀкхетар». Къонача литераторий 6-ча республикански совещане лакхъешоша дувц (гӀалгӀай меттала). 18.15 — Футболах йола СССР чемпионат. «Спартак» (Москва) — «Арарат». 19.45 — М. Глинка. Романсаш. Илли оал дуненахалкъашта юкъерча конкурсий лауреата Г. Сапиенс. 20.00 — Босбола телевидени «Кинопикъберий клуб». 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Концерт. 22.50 — Спортивни передача. ТӀехьенча — кердадараш передачий программа.

II ПРОГРАММА

18.20 — Болхлой клуб. 16.50 — Документальни фильма киножурнал. 17.20 — «ЦӀе парус». Дешархошта йола программа. 17.45 — Фильм-концерт «Медео ритамаш». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Киножурнал. 18.25 — Стахановски болам дӀаболабенна 40 шу дизарга. «Истоки» яха художественни фильм. 2-гӀа сери. 19.30 — Концерт.

25 май
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачий программа. 9.05 — ӀуьйрЙнара гимнастика. 9.20 — Босбола телевидени. «Будильник». 10.00 — Босбола телевидени. «Советски Союза гӀулакх деш ва». 11.00—Босбола телевидени. Телевизионни спектакла премьера. А. Алексин. «Котлав Севай дий тайпара кхы йоаца приключенеш». 12.00 — «Музыкальни киоск». 12.30 — «Юртара сахьат». 13.30 — Босбола телевидени. «Книжни лавка». 14.15 — «Поднятая целина» художественни фильм. 3-гӀа сери. 15.55 — Босбола телевидени. «Тахан — химика Ди». СССР химически промышленноста министра Л. Костандова къамаьл. 16.10 — Химически промышленноста болхлошта оттадаь концерт. 16.45 — ...

РАДИО

24 май

6.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Къона» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 13.30 — «Литературни Нохч-ГӀалгӀайче» яха радиожурнал. 14.00 — Концерт (эрсий меттала). 14.40 — «Вай Шолохов» яха А. Бокова беседа. М. Шолохов вар 70 шу дизарга (гӀалгӀай меттала). 15.00 — «Къинке а пайар» яха радиожурнал (эрсий меттала). 18.30 — «Иллеш доттагӀалла долчарна» яха концерт (гӀалгӀай меттала).

25 май

7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашараш. 8.25 — Шоана дукха еза ашараш, иллеш. 12.10 — «Къоначоа оазаш» яха литературни передача (нохчий меттала). 13.30 — «Барт болча вежаре» яха корреспонденци (гӀалгӀай меттала). 15.25 — ЦӀи сийгаш. Дешархоштеи пионерашцеи йола передача (гӀалгӀай меттала). 15.45 — «Тахан химика Ди да», яха передача (эрсий меттала). 16.00 — Химикашта лаьрхӀа дола концерт (эрсий меттала). 16.30 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 18.30 — Химикашта лаьрхӀа долча концерта дӀахьодо́лар (нохчий меттала).

СССР журналистий Союза Нохч-ГӀалгӀай правлене «Сердало» газета коллективо чӀоагӀа халл а хеташ кордаш бу «Сердало» газета юртбоахама отдела заведующе Р. Мальсагова цуй нана

Мадина Кейда

кхалхарна.

ХАОТТАМ

Тахан республике гӀоалех Грозне хувцалуш моркаш а болаш, дукхагӀча даькье йоачан а йоалаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чӀоагӀа мух а хьеккаш ха хилеи фегара температура республике гӀоала 18—23. Грозне 21—23 градус йӀовхал болаш хилеи тарлу. Кхоанеи ломмеи хувцалуш моркаш а болаш. 25 мае цхьацайолча моттигашка цхьан юкъа догӀа а делкаш ди а къувкъаш. Бийсашка бечa оагӀорахьара секунде 3—7 метр, дийнахьа малхбоалехьара 5—10 метр чӀоагӀа мух а хьеккаш ха хилея фегара температура бийсашка 10—15, дийнахьа 25—30 градус йӀовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарeи культурани отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

Газет арадул шинпара, оаршот, шоаттан дийнахьа.

«Грозненский рабочий» издательство типографи, Революци проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 3749.